

Forslag til forespørgselsdebat om hvordan man kan forbedre forholdene for fiskeri og fangererhvervet

(Landstingsmedlem Doris Jakobsen, Siumut)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Fiskeri, Fangst og Landbrug)

Indledningsvis vil Naalakkersuisut takke forslagsstilleren, som har stillet forslag til forespørgselsdebat om hvordan man kan forbedre forholdene inden for fiskeri- og fangererhvervet.

Overordnet lægger jeg stor vægt på etablering og fastholdelse af gode og hensigtsmæssige rammebetingelser for udvikling af såvel et økonomisk som ressourcemæssigt bæredygtigt fiskeri. Sikring af de økonomiske interesser – her og nu – på den ene side og et biologisk bæredygtigt fiskeri på den ene side kan umiddelbart forekomme at være to modstridende målsætninger, som skal tilgodeses parallelt. Kombination og balancering af forvaltningstiltag skal på sigt tilgodeses begge aspekter og være det bærende element i at sikre fiskerierhvervet i fremtiden.

Jeg er bevidst om, at den biologiske rådgivning, som vi får igennem ICES og NAFO suppleret med rådgivning fra Grønlands Naturinstitut samt brugerviden, viser, at visse bestande som for eksempel torsk er i dårlig stand. Det er signaler, som vi må tage alvorligt. Det er min hensigt i videst muligt omfang at tilrettelægge vilkårene for fiskerierne i overensstemmelse med den biologiske rådgivning. Det er vigtigt og ikke mindst i forhold til omverdenen, at Grønland kan føre bevis for, at det grønlandske fiskeri foregår på bæredygtig vis.

I international sammenhæng indføres til stadighed nye tiltag. I den forbindelse kan nævnes to forhold. For det første ”Marine Stewardship Council”, hvor forhold som bæredygtighed, opretholdelse af arts-diversiteten og gennemskuelige beslutningsprocesser ligger til grund for, at fiskerier kan blive certificeret af Marine Stewardship Council. Det er en form for kvalitetsgaranti, der ligger i dette. I Grønland arbejdes der målrettet mod, at først og fremmest rejefiskeriet bliver certificeret under MSC. Certificering vil være et væsentligt skridt til sikring af eksporten og konkurrencedygtigheden på verdensmarkedet. Jeg kan derfor kun opfordre til, at vi fra politisk side fortsætter et konstruktivt samarbejde med de berørte parter for at komme i mål så hurtigt som muligt.

For det andet får EU’s regler, som træder i kraft pr. 1. januar 2010, om begrænsning af ulovligt, ureguleret og urapporteret fiskeri stor indflydelse på den grønlandske fiskeeksport. Det forholder sig således, at al eksport af fisk fra den 1. januar 2010 skal være ledsaget af et eksportcertifikat, ellers afskærer vi os selv fra at eksportere til EU-landene fremover. De internationale regler sætter således mange rammer for det grønlandske fiskerierhverv, og det stiller krav om tilpasninger i forvaltning og fiskerierhvervet.

Dertil kommer en tredje, men dog ikke mindre vigtig faktor i denne sammenhæng, nemlig forbrugerne, som i stadig stigende omfang fravælger køb af truede arter og fisk, der stammer fra overfiskeri.

Jeg er også klar over, at fiskerierhvervet er økonomisk trængt og har været det i flere år. Det er min overbevisning, at der må gennemføres strukturtilpasninger suppleret med forskellige former for regulering i erhvervet til afhjælpning af problemerne. Kapaciteten i visse fiskerier er for stor, og det smitter naturligvis også af på rentabiliteten og kapaciteten på landanlæggene.

Et middel til afhjælpning vil kunne være en nedjustering i kapaciteten, især i den kystnære flådekomponent, som er kendetegnet ved stor overkapacitet. F.eks. i hellefiskefiskeriet i Nordgrønland er det nødvendigt med tilpasning af fiskerikapaciteten til ressourcens bæreevne. Der er for mange fiskere, som fanger for lidt.

Med hensyn til trawlerkapaciteten, så kan jeg oplyse, at Naalakkersuisut ikke har planer om at reducere i denne, idet trawlerrederierne selv sørger for kapacitetstilpasning.

Endelig vil jeg henvise til besvarelse af tidligere spørgsmål, hvor jeg oplyste, at Naalakkersuisut har planer om at nedsætte et uvildigt kvoteråd, som skal fordele kvoter med henblik på, at få bedre udnyttelse af kvoterne.

Med hensyn til spørgsmålet om Grønlands partnerskabsaftale med EU vil jeg henvise til Naalakkersuisuts besvarelse af punkt EM 2009/24. For så vidt angår fiskeridelen har Naalakkersuisut i tråd med ovennævnte besvarelse ikke til hensigt at iværksætte en omfattende analyse af aftalen, herunder en vurdering af de økonomiske konsekvenser ved at bringe EU's fiskerimuligheder i grønlandsk farvand til ophør. Den nuværende aftale udløber med udgangen af 2012, og det forventes, at forhandlingerne om en ny aftale påbegyndes i første halvdel af 2010. I den forbindelse vil Naalakkersuisut over for EU påpege, at en række beslutninger som forbud mod eksport af sælskind til EU og toldbestemmelserne for rejer i høj grad vil påvirke den grønlandske eksport og får store økonomiske konsekvenser for det grønlandske samfund. Derudover er Naalakkersuisut meget utilfreds med EU's fælles holdning i IWC om hvalkvoter til Grønland.

Med hensyn til bifangster, så skal de beholdes ombord, og må ikke smides ud. Der er ikke noget til hinder for indhandling af bifangster.

Hvad angår spørgsmålet om indhandlingspriser, så må en af forudsætningerne for at kunne tale om retfærdige priser være, at der er ensartede og gennemskelige vilkår, såsom at lade kvalitet afspejles i prisen for at få de bedst mulige priser. Et prissystem hvor fisken sorteres efter størrelse kan være et kvalitetsparameter, som kan være med til at løfte prisen, idet størrelsen vil være afgørende for prisen, og ikke kiloprisen alene. For at opnå bedre priser er det afgørende for fiskerne, at de har stærke og handlekraftige organisationer i ryggen. Det er nemlig disse organisationer, som er garanter at få forhandlet gode priser på fiskernes vegne.

Imarsiornermik Ilinniarfik i Paamiut tilbyder en lang række uddannelser, som sigter mod ansættelse på trawlere og øvrige fiskefartøjer. Det er således principielt muligt for grønlandere at gennemføre de uddannelser, som efterspørges. Det er altid relevant løbende at se på, om uddannelses tilbuddene modsvarer af de krav, som stilles til besætningsmedlemmer i dag, og det kan derfor kun opfordres til gennemførelse af nødvendige tilpasninger og kvalitetsforbedringer i uddannelserne for dermed at få flere grønlandere ansat på fiskefartøjer.

Den nye fangerskole i Uummannaq er i opstartsfasen og har kapacitet til 15 elever pr. hold. Efter den 2-årige grunduddannelse har fangerskolen planer om at tilbyde overbygning til uddannelsen på 1-1½ år inden for eksempel turisme, produktudvikling og husflid. Hensigten er, at tilvejebringe supplerende indtægtskilder for fiskere og fangere. Det er min vurdering, at dette tiltag er tiltrængt således dette erhverv også moderniseres og struktureres til fordel for både de jollefiskere og -fangere, som forsyner hjemmemarkedet.

Det er korrekt, at det forrige Naalakkersuisut nedsatte flere arbejdsgrupper, og en kommission til undersøgelse af fangererhvervets udviklingsmuligheder, samt realisering af forskellige udviklingsmuligheder. Flere af disse projekter har nu kørt i form af pilotprojekter det sidste års tid, såsom edderdunsprojekt i Upernavik og Ilulissat og har planer om indhegning af moskusokser med henblik på drivning i Kangerlussuaq. Andre projekter er endnu under udarbejdelse i forvaltningen efter at have været præsenteret for interessenterne såsom et fjeldørredprojekt og trofæjagtprojekt. Jeg er endvidere bekendt med opstarten af et grønlandshajprojekt. Jeg vil støtte projektet såfremt forudsætningerne for tildeling af midler opfyldes.

I bekendtgørelsen om erhvervsjagtbeviser indgår kravet, at mindst 50 % af ens samlede bruttoindkomst skal komme fra fangst, jagt og fiskeri. Udover det kan indkomst fra visse andre erhverv indgå i den samlede bruttoindkomst på linje med indkomsten fra fangst, jagt og fiskeri, såsom ved arrangering af trofæjagt eller som guide i forbindelse med trofæjagt eller tjenesteydelser i forbindelse med videnskabelig forskning af naturen.

EU's forbud mod import af sælskind har været en sag, som Naalakkersuisut siden den første præsentation af dette regulativ har arbejdet hårdt imod. Det endte op med at blive et forbud med undtagelser, hvor Grønland er under Inuit-undtagelsen, hvorved vore skind fortsat kan sælges indenfor EU's grænser, så længe de er certificerede som værende fra Grønland. Mærkningsordninger er under udarbejdelse med inddragelse af forvaltningen, industrien, KNAPK og ICC.

Grønland har i denne sag haft et samarbejde med Canada med henblik på fælles politiske tiltag. Politiske tiltag har været informationsrejser til udvalgte europæiske hovedstæder herunder København, Rom, Paris, Strassbourg og Bruxelles med henblik på at påvirke EU-politikken på området. Daværende Naalakkersuisut havde også planer om, at invitere EU-folk til *fact-finding-besøg* i Grønland/Nordgrønland for derved ved selvsyn at kunne se den socioøkonomiske betydning af sælfangstindustrien her i landet. Desværre blev det aflyst grundet tæt opløb til valg i EU parlamentet og dermed manglende tilmelding.

Jeg har som medlem af Naalakkersuisut for Fiskeri, Fangst og Landbrug deltaget i en international konference i Spanien om bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne, hvor jeg lagde vægt på interaktion mellem fisk og havpattedyr og hvilke effekter denne vil have for fødekæden. Formanden for Naalakkersuisut har også holdt møder med EU om EU's samarbejde med de arktiske lande, forberedelser ifm. mærkning af sælskind og den toldfrie adgang til EU's marked for grønlandske fiskeprodukter.

Der er en bekymring for, at såfremt sælbestanden ikke holdes nede, vil det gå udover fiskeriet og dermed også risiko for fiskeressourcerne. Dette er ikke et nemt spørgsmål at besvare, og det er derfor bl.a. rejst i Den Nordatlantiske Havpattedyrs Kommission (NAMMCO), hvorfra et svar kræver en flerårig modelleringsopgave. Jeg mener, at de levende ressourcer påvirker hele tiden hinanden, f.eks. har hvaler og sæler stor indflydelse på fisk og skaldyr. Det er sådan, at hvaler og sæler er blevet konkurrenter til vores fiskere. Denne kan også berøre EU's egne langsigtede fiskeripolitiske interesser.

Der arbejdes for at styrke involveringen af fangere, fiskere og andre miljøinteresserede i overvågning og forvaltning af de levende ressourcer i et nyt pilotprojekt. Projektet harmonerer med Naalakkersuisuts ønske om øget lokal forvaltning af levende ressourcer og vil forhåbentlig også kunne hjælpe til ved et bedre samarbejde mellem biologerne/rådgivningen og fangerne.

Afslutningsvis skal jeg på vegne af Naalakkersuisut henvide til koalitionsaftalen, hvor Naalakkersuisut vil arbejde for en øget selvforsyning fra vore naturrigdomme, herunder også havpattedyr, samt at der arbejdes i forvaltningen på revidering af en del artsbekendtgørelser, således at ønsker om tilpasning af regler og teknologi ved jagt såsom våben og redskaber kan gennemføres.

Med disse ord håber jeg på en konstruktiv debat i Inatsisartut.